

Höstsådda arealer

2001

JO0604

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Jordbrukets produktion

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Ja

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: Jordbruksverket

551 82 Jönköping

Kontaktperson: Hans Jönrup

Telefon: 036 - 15 59 33

Telefax: 036 - 34 01 96

e-post: hans.jonrup@sjv.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

MR/LEP

701 89 Örebro

Kontaktperson: Lars Hagblad

Telefon: 019 - 17 64 15

Telefax: 019 - 17 64 17

e-post: lars.hagblad@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger ej

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen om officiell statistik (2001:99) och tillhörande förordning 2001:100.

A.8 Gallringsföreskrifter

Arbete med framtagning pågår

A.9 EU-reglering

Ingen formell EU-reglering från EUROSTAT men uppgifterna efterfrågas ändå.

A.10 Syfte och historik

Sedan 1968 har uppgifter om höstsådda arealer årligen insamlats i anslutning till annan skördestatistik. Informationen är en tidig prognos av kommande års arealer (skördar) av höstvet, höstråg, rågvete, höstkorn samt höstraps och höstrybs. Detta även om arealer utvintrar och omfattningen av utvintringen varierar mycket mellan olika år. Informationen är värdefull även för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel vid kommande vårsådd.

A.11 Statistikanvändning

Statistikens användare är främst:

Jordbruksverket: Internationell rapportering, marknadsbevakning, export/importplanering, uppföljning på miljöområdet, beredningsplanering, underlag för jordbrukspolitiska bedömningar,

Lantbruksuniversitet, lantbruksskolor: Rådgivning, forskning, försök, undervisning, förädling, underlag för kalkyler m m.,

Länsstyrelserna: Rådgivning,

Övrig användning: Uppgifterna ingår som en del i den allmänna information som den officiella statistiken skall täcka in. Användare här är bl a massmedia och allmänhet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Uppgiftsinsamlingen sker genom intervjuer av jordbrukare vid de jordbruksföretag som ingår i urvalet. Jordbrukarna erhåller i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifter om årets höstsådda arealer av spannmåls- och oljeväxtgrödor samlas därefter in per telefon av SCB:s intervjuare i anslutning till uppgiftsinsamling om skördeutfallet.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Ur Jordbruksverkets administrativa stödregister, IAKS; dras ett urval av jordbruk som ingår i skördeskattingarna. För 2001 års undersökning om skördens storlek uttogs totalt 4 200 undersökningsenheter (UE). En UE motsvarar i regel ett jordbruksföretag. De uttagna företagen är fördelade på 101 skördeområden (SKO) av rikets samtliga 106 SKO. Undantag gjordes för 5 fjällbygdsområden i vilka praktiskt taget ingen odling av spannmål, ärter eller oljeväxter förekommer.

Urvalet är draget som ett stratifierat PPS-urval med SKO som strata. Varje företags urvalssannolikhet beror på företagets totala åkerareal samt dess grödfördelning enligt IAKS 2001. De frekventa grödorna höstvet, vårkorn och havre får vikten 0,7 vid beräkningen av storleksmättet för urvalssannolikheten medan övriga undersökningsgrödor ges vikten 1.

I undersökningen av höstsådda arealer används ett delurval av det urval som

används vid undersökningen av skördens storlek. Intervjun gällande höstsådden omfattar endast företag i Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2001 utvaldes 3 891 UE för undersökningen av höstsådd.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Årets

- höstsådda arealer

1.1.1 Objekt och population

Objekt är i denna undersökning jordbruksföretag, varmed avses jordbruksverksamhet under en och samma driftsledning. Populationen utgörs av jordbruksföretag med mer än 5,0 hektar åkermark under aktuellt år.

1.1.2 Variabler

- Höstsådd areal uttryckt i hektar

1.1.3 Statistiska mått

- Totaler

1.1.4 Redovisningsgrupper

Grödinndelning:

Spannmål: höstvetete, höstråg, höstkorn och rågvete

Oljeväxter: höstraps och höstrybs

Områdesindelning:

Län, produktionsområden och hela riket.

1.1.5 Referenstider

Hösten aktuellt år

1.2 Fullständighet

Undersökningen beskriver höstsådda arealer, med de begränsningar urvalet av objekt (lantbruksföretag) och vald metod sätter.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Den största osäkerhetskällan torde vara urvalsfelet, som redovisas med hjälp av medelfel och konfidensintervall.

2.2 Osäkerhetskällor

De beräknade resultaten är behäftade med viss osäkerhet, beroende på bl a urvalsfel, bortfallsfel, mätfel, uppgiftslämnarfel och täckningsfel.

2.2.1 Urval

Urvalsfel: I statistiska undersökningar som grundar sig på urval är urvalsfelet en väsentlig felkälla. Osäkerheten anges som medelfel. I medelfelet ingår även effekten av andra slumpmässiga fel. Medelfelet anges i procent och visar urvalsfellets storlek i förhållande till det skattade värdet. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 procent kan man med liten felrisk (5 procent) säga att intervallet $50\,000 \pm 2 \times 1\,500$ (dvs 47 000 - 53 000 hektar) innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35

procent, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas ej på grund av stor osäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Mellan tidpunkten för urvalsramens upprättande och undersökningstillfället sker förändringar i företagsbeståndet. Tidigare år, då urvalsramen utgjorts av föregående års LBR, har antalet nystartade företag uppgått till ca 1 procent av undersökningspopulationen. Antalet företag som upphört eller som inte odlat undersökningsgrödorna har dessa år uppgått till ca 5 procent. Urvalsramen till undersökningen 2001 utgörs av företag i 2001 års IAKS-register, vilket medför att både över- och undertäckning minskats till en marginell nivå.

2.2.3 Mätning

Mätfel: Uppgiftslämnarfel och eventuella intervjuareffekter kan ej kvantifieras.

2.2.4 Svartsbortfall

Bortfallsfel: Bortfallet beräknas till x procent och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag.

2.2.5 Bearbetning

Uppgiftsprotokollen granskas först manuellt och viss uppgiftskomplettering sker per telefon. Efter dataregistrering sker maskinella kontroller.

2.2.6 Modellantaganden

Arealen höstsådd antas utgöra samma genomsnittliga andel av total spannmålsareal inom svartsbortfallet som bland övriga urvalsenheter. Med ett svartsbortfall på 3 procent torde detta påverka resultatet i endast liten grad.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Medelfel redovisas (se 2.2.1). För att areal skall redovisas krävs att medelfelet understiger 35 procent, eller att antalet observationer är fler än 9.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Höstsådda arealer publiceras årligen

3.2 Framställningstid

Resultaten publiceras vid månadsskiftet november/december.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan. Vissa mindre avvikelser kan förekomma beroende på att sådden ibland försenas till följd av årsmånen.

Höstsådda arealer 2001 publicerades den 30 november 2001 (JO 18 SM 0101)

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningar om höstsådda arealer har genomförts och publicerats årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god. Den länsammanslagning som skett (Skåne, Västra Götalands län) medför dock försämrad jämförbarhet mellan åren för berörda län.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestningar. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av riket. Grödarealer som redovisas följande år från t ex beräkningar som grundar sig på uppgifter från Jordbruksverkets administrativa register för stödutbetalningar är därför i allmänhet lägre än vad höstsådden visar.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Urvalsramen används också för ett flertal andra undersökningar. Definitionen av jordbruksföretag är gängse, liksom indelningen i grödor och regioner. God sam användbarhet med annan jordbruksstatistik torde föreligga.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiska meddelanden (SM), både i tryckt version och i elektronisk form.

5.2 Presentation

Presentation framgår av SM

5.3 Dokumentation

Dokumentation sker i SM

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärdata som ej gallrats finns arkiverat vid Riksarkivet eller för senare år sparat vid SCB i avvaktan på arkivering eller gallring.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontaktas SCB:

Lars Hagblad, telefon 019-17 64 15, e-post lars.hagblad@scb.se

Olle Funcke, telefon 019-17 60 51, e-post olle.funcke@scb.se